

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Grønlands Selvstyre tilslutter sig udkast til Forslag til Lov om ændring af retsplejelov for Grønland og kriminallov for Grønland (Ajourføring af retsplejelov for Grønland m.v.)

(Naalakkersuisoq for Erhverv, Råstoffer, Energi, Justitsområdet og Ligestilling)

Forelæggelsesnotat

(Naalakkersuisoq for Erhverv, Råstoffer, Energi, Justitsområdet og Ligestilling)

1. behandling

Nærværende lovforslag fremsættes på baggrund af Naalakkersuisuts vedvarende ønske om at sikre, at justitsområdet er effektivt og tidssvarende, og således at det bedst muligt er i overensstemmelse med befolkningens ønsker og retsfølelse.

De fleste af forslagene er opdateringer af vores retsplejelov, som udspringer af den flerårstale, der blev indgået i 2023 for domstolene, og som også omfatter de grønlandske domstole. Formålet med ændringerne er at medvirke til at frigøre ressourcer og nedbringe sagsbehandlingstiderne i retterne i Grønland.

Herudover indeholder forslaget en anbefaling fra Arbejdsgruppen om professionalisering af retsvæsenets aktører, der er nedsat under Rådet for Grønlands Retsvæsen. Det forslag vedrører beskikkelse af en advokat eller en autoriseret forsvarer med juridisk kandidatuddannelse i alle sager om alvorlig kriminalitet.

Af de mange forslag til ændringer vil jeg fremhæve to:

For det første foreslås det at forhøje grænsen for, hvornår domsmænd medvirker i kriminalsager.

Forslaget indebærer, at kredsdommere i sager, hvor der maksimalt kan idømmes 30 dages anbringelse i anstalt, vil kunne afgøre sagen uden domsmænds medvirken. Det vil kunne medvirke til at nedbringe sagsbehandlingstiderne i kredsretterne væsentligt. Besparelserne på sagsbehandlingstid skal findes i, at det er hurtigere at afgøre en sag med en dommer end med tre, både under hovedforhandlingen, hvor kun en dommer kan stille opklarende spørgsmål, og under voteringen, hvor der ikke er tre, der skal udveksle synspunkter. Hertil kommer, at der kan opstå udsættelser af sager, når domsmænd udebliver, hvilket også vil forlænge sagsbehandlingstiderne.

Et andet forslag vedrører forlængelse af fristen for omgørelse af påtaleopgivelse og tiltalefrafald fra 3 måneder til 4 måneder. Det indebærer, at myndighederne vil have længere tid til at behandle en klage fra et offer over, at en sag bliver sluttet og dermed ikke indbragt for retten.

I en konkret sag i Danmark, som bl.a. blev omtalt i en podcast ved navn ”En beklagelig fejl” besluttede anklagemyndigheden hos politiet at slutte en voldtægtssag på bevisets stilling, således at anmelderen ikke fik mulighed for at klage over afgørelsen. På grund af en række fejl nåede den overordnede anklagemyndighed ikke at omgøre beslutningen, således at sagen kunne indbringes for retten indenfor den gældende tidsfrist, og dette førte til, at beslutningen om, at sagen ikke skulle behandles i retten, stod ved magt. Sagen blev efterfølgende indbragt for Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, som konkluderede, at offerets menneskerettigheder var blevet krænket.

En forlængelse af fristen skulle gerne medvirke til at gøre det muligt at undgå sådanne fejl.

Med disse ord overlader Naalakkersuisut punktet til behandling i Inatsisartut.